Totta ja tarua Suomen metsien vertailutasolaskennasta

Vertailutasolaskenta on herättänyt paljon keskustelua. Pyrimme selventämään esiin nousseita väitteitä.

EU-komission nimeämä asiantuntijaryhmä tarkastaa vertailutasot vuoden 2019 aikana ja vahvistaa vertailutasot vuonna 2020.

1. Vertailutaso määrittää, kuinka paljon Suomen metsiä voidaan hakata

Tarua. Vertailutaso ei määritä hakkuiden määrää eikä se ole ennuste tulevasta todellisesta hiilinielun kehityksestä. Näihin vaikuttavat muun muassa metsäpolitiikka ja markkinat. Suomi voi harjoittaa niin kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa kuin se haluaa vertailutasosta riippumatta.

Suomen vertailutasoraportti (https://mmm.fi/documents/1410837/1504826/NFAP_Finland_draft+29.11.2018.pdf/df0a7982-030f-35a2-63a8-e003362aa022) (National Forestry Accounting Plan, NFAP) on julkisesti saatavilla.

Lue lisää Luke.fistä, mitä vertailutaso (https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/metsa/metsat-ja-ilmastonmuutos/vertailutaso/) tarkoittaa

2. EU-komissio päättää, onko Suomen vertailutasolaskenta tehty oikein

Totta. Kaikkien jäsenmaiden vertailutasolaskelmat arvioidaan suhteessa asetukseen EU-komission järjestämässä tarkastuksessa. Vertailutason arviointiin osallistuu jäsenmaiden edustajia sekä komission nimeämiä riippumattomia asiantuntijoita sekä asiantuntijoita tutkimuslaitoksista ja sidosryhmistä. Vertailutasot tarkastetaan vuoden 2019 aikana ja EU-komissio vahvistaa vertailutasot vuonna 2020.

3. MELA-malli ei sovellu vertailutasolaskentaan

Tarua. MELA-ohjelmisto on mainittu yhtenä vertailutasolaskentaan soveltuvana laskentamallina Euroopan komission julkaisemassa teknisessä ohjeistossa. Lue lisää ohjeistosta (https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5ef89b70-8fba-11e8-8bc1-01aa75ed71a1/language-en).

4. Laskennassa käytetty korko 3,5 on virheellinen

Tarua. Korkoprosentti (3,5) perustuu dokumentoituun Metsä sijoituskohteena -tilastoon. Korko vuosille 2000–2009 laskettiin yksityisten metsien puunmyyntitulojen, puuntuotannon kustannusten, puuston nettokasvun arvon ja puuston kantoraha-arvon perusteella. Koron käytölle löytyy selkeä dokumentoitu viite (https://stat.luke.fi/metsa-sijoituskohteena).

Laskentaa ohjaa EU:n LULUCF-asetuksen mukainen kriteeristö, jota laskennassa on noudatettu. Koron oikeellisuuden arvioi viime kädessä kuitenkin EU-komission järjestämä tarkastus.

5. 3,5 prosentin korkokanta johtaa laskennassa metsänhoito-ohjeita intensiivisempiin hakkuuehdotuksiin

Tarua. Vertailutasolaskennassa on käytetty sellaista alueellista (eli useita metsiköitä käsittävää) optimointia, jossa sovelletaan metsälain ja metsänhoito-ohjeiden mukaisia hakkuita. Laskenta voisi tuottaa suosituksia intensiivisemmät käsittelyt silloin, jos tätä rajoitetta ei olisi, vaan koron annettaisiin ohjata hakkuiden valintaa, kuten yksittäisten metsiköiden optimoinnissa tyypillisesti tehdään. Tällaisessa edellä mainitussa optimoinnissa koron nostaminen myös kasvattaa hakkuiden pinta-alaa. Vertailutasolaskennassa toteutetussa alueellisessa optimoinnissa hakkuiden määrä on em. ohjeiden lisäksi rajattu kaudella 2000–2009 toteutuneeseen hakkuiden pinta-alaan.

Koron merkitys on siis Luken laskelmissa vähäisempi kuin julkisessa keskustelussa on tuotu ilmi. Sen merkitys on laskentatekninen, ja se on yksi käytetyistä kriteereistä laskennassa. Nettonykyarvolaskentaa ei siten ole käytetty tavalla, jota EU:n ohjeistossa kuvataan vertailulaskentaan soveltumattomana.

Lue lisää optimoinnista ja koron käytöstä (https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/metsa/metsat-ja-ilmastonmuutos/vertailutaso/)

6. Laskennassa käytetty MELA-malli yliarvioi metsien kasvua

Tarua. MELA-mallissa käytettävä metsän kasvu perustuu todennettuun kasvun tasoon (Valtakunnan metsien inventointi 11 -aineisto). Suomen metsien tilaa on seurattu valtakunnan metsien inventoinneilla (VMI) 1920-luvulta lähtien.

Lue lisää VMI:stä (https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/metsa/metsavarat-ja-metsasuunnittelu/metsavarat/)